

**Pozměňovací návrh k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 21/1992 Sb.,
o bankách, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony**

Poslance Pavla Béma

(sněmovní tisk č. 536)

- (i) *V části první „Změna zákona o bankách“, čl. I, bod 83 (podle chybného číslování uvedeného v internetové verzi sněmovního tisku č. 536, se jedná o bod podruhé označený č. 32) se mění ustanovení § 38 odst. 3 písm. j), které nově zní:*

„j) zpravodajské služby za účelem plnění konkrétního úkolu v oblasti potlačování financování terorismu* v její působnosti podle zákona upravujícího činnost zpravodajských služeb České republiky se souhlasem soudce; pro vyžádání zprávy se použijí ustanovení tohoto jiného právního předpisu,“.

- (ii) *V části čtvrté, čl. VI, se mění ustanovení § 11a, které nově zní:*

ČÁST ČTVRTÁ

Změna zákona o zpravodajských službách České republiky

Čl. VI

V zákoně č. 153/1994 Sb. o zpravodajských službách České republiky, ve znění zákona č. 118/1995 Sb., zákona č. 53/2004 Sb., zákona č. 290/2005 Sb., zákona č. 530/2005 Sb., zákona č. 342/2006 Sb., zákona č. 80/2006 Sb., zákona č. 250/2008 Sb., zákona č. 274/2008 Sb., zákona č. 218/2009 Sb. a zákona č. 227/2009 Sb., se za § 11 vkládá nový § 11a, který zní:

„11a

(1) Pro plnění konkrétního úkolu ve své působnosti v oblasti potlačování financování terorismu* jsou zpravodajské služby oprávněny písemně žádat od bank a poboček zahraničních bank poskytnutí zprávy o záležitostech týkajících se klienta, které jsou předmětem bankovního tajemství, nebo poskytování takovýchto zprávy v budoucím období, a to za předpokladu, že by získání požadovaných údajů jiným způsobem bylo neúčinné nebo podstatně ztížené nebo v daném případě nemožné.

(2) Zpravodajské služby jsou oprávněny požadovat poskytnutí zprávy nebo poskytování zpráv podle odstavce 1 pouze po předchozím povolení předsedy senátu Vrchního soudu v Praze (dále jen „soudce“).

(3) Soudce rozhodne o poskytnutí zprávy nebo poskytování zpráv bezodkladně na základě písemné žádosti zpravodajské služby, která obsahuje základní identifikační údaje o klientovi banky nebo pobočky zahraniční banky, na jejichž základě lze takového klienta jednoznačně ztotožnit (dále jen „základní identifikační údaje“), důvody pro poskytnutí zprávy a informace o

* Mezinárodní úmluva o potlačování financování terorismu vyhlášená pod č. 18/2006 Sb.m.s
* Mezinárodní úmluva o potlačování financování terorismu vyhlášená pod č. 18/2006 Sb.m.s

jakékoli předchozí žádosti o poskytnutí zprávy včetně informace, jak bylo o této žádosti rozhodnuto.

(4) Rozhodnutí o poskytnutí zprávy nebo o poskytování zpráv obsahuje základní identifikační údaje, vymezení období, za které má být zpráva poskytnuta nebo za které mají být zprávy poskytovány, a odůvodnění. Poskytování zpráv v budoucím období může být povoleno jen na nezbytně nutnou dobu, nejdéle však na 3 měsíce. Soudce může toto období na základě nové žádosti prodloužit, a to i opakovaně, vždy však nejvýše o další 3 měsíce.

(5) Jestliže soudce žádosti vyhoví, vydá zpravodajské službě současně výpis z tohoto rozhodnutí, který obsahuje základní identifikační údaje a vymezení období, za které má být zpráva poskytnuta, nebo za které mají být zprávy poskytovány; výpis neobsahuje odůvodnění. Bance nebo pobočce zahraniční banky, které je rozhodnutím uložena povinnost zprávu poskytnout nebo zprávy poskytovat, **se spolu s písemnou žádostí podle odstavce 1 předkládá pouze tento výpis v listinné podobě, a to buď jako originál nebo ověřená kopie originálu**^{**}, **příčemž banka si pro své vnitřní potřeby ponechá prostou kopii tohoto výpisu.**

(6) Vztahuje-li se rozhodnutí na budoucí období, je zpravodajská služba povinna informovat průběžně soudce o tom, zda důvody pro poskytování zpráv trvají. Soudce je oprávněn si tyto podklady vyžádat. Zároveň je oprávněn povolení k poskytování zpráv kdykoli odebrat.

(7) Proti rozhodnutí soudce není přípustný opravný prostředek.“

II. Za stávající ČÁST ČTVRTOU se vkládá ČÁST PÁTÁ, která zní takto:

„ČÁST PÁTÁ

Změna zákona č. 154/1994 Sb., o Bezpečnostní informační službě, ve znění pozdějších předpisů

Čl. VII

Zákon č. 154/1994 Sb., o Bezpečnostní informační službě, ve znění zákona č. 160/1995 Sb., zákona č. 155/2000 Sb., 309/2002 Sb., zákona č. 362/2003 Sb., zákona č. 53/2004 Sb., zákona č. 436/2004 Sb., zákona č. 499/2004 Sb., zákona č. 290/2005 Sb., zákona č. 21/2006 Sb., zákona č. 267/2006 Sb., a zákona č. 274/2008 Sb. a zákona č. .../2011 Sb., se mění takto:

1. V § 19 se na konci odst. 3 tečka nahrazuje čárkou a doplňují se písmena e) a f), která znějí takto:

„(e) počet případů, ve kterých byla podána žádost o poskytnutí zprávy bankou nebo pobočkou zahraniční banky o záležitostech týkajících se klienta, které jsou předmětem bankovního tajemství^{*}, ve kterých je Bezpečnostní informační služba činná^{****}, s uvedením jednotlivých oblastí působnosti bezpečnostní informační služby.**

(f) zprávu o využívání žádostí o poskytnutí zprávy bankou nebo pobočkou zahraniční banky o záležitostech týkajících se klienta, které jsou předmětem bankovního

^{**} § 72 odst. 1 písm. a) a § 72 odst. 2 zákona č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů

^{***} § 11a zákona č. 153/1994 Sb.

^{****} § 5 odst. 1 zákona č. 153/1994 Sb.

tajemství^{***} a to pouze ve věcech a případech, ve kterých Bezpečnostní informační služba svou činnost již ukončila.“

III. Za nově vloženou ČÁST PÁTOU se vkládá ČÁST ŠESTÁ, která zní takto:

„ČÁST ŠESTÁ

Změna zákona č. 289/2005 Sb., o Vojenském zpravodajství, ve znění pozdějších předpisů

Čl. VIII

Zákon č. 289/2005 Sb., o Vojenském zpravodajství, ve znění zákona č. 274/2008 Sb., se mění takto:

1. V § 22 se na konci odst. 3 tečka nahrazuje čárkou a doplňují se písmena d) a e), která znějí takto:

„(d) počet případů, ve kterých byla podána žádost o poskytnutí zprávy bankou nebo pobočkou zahraniční banky o záležitostech týkajících se klienta, které jsou předmětem bankovního tajemství^{***}“,

„(e) zprávu o využívání žádostí o poskytnutí zprávy bankou nebo pobočkou zahraniční banky o záležitostech týkajících se klienta, které jsou předmětem bankovního tajemství^{***} a to pouze ve věcech a případech, ve kterých Vojenské zpravodajství svou činnost již ukončilo.“

IV. Dosavadní ČÁST PÁTÁ se přečíslovává na ČÁST SEDMOU, dosavadní Čl. VII. se přečíslovává na Čl. IX.

^{***} § 11a zákona č. 153/1994 Sb.

^{***} § 11a zákona č. 153/1994 Sb.

^{***} § 11a zákona č. 153/1994 Sb.

Odůvodnění

K návrhu změny v ustanovení § 38 odst. 3 písm. j) zákona o bankách

1. Z důvodové zprávy zpracované předkladatelem navrhované novely vyplývá (str. 48), že navrhovaná novelizace ustanovení §38 odst. 3 písm. j) zákona o bankách „*sleduje zejména splnění závazku plynoucího z Mezinárodní úmluvy o potlačování finančního terorismu, která byla vyhlášena pod č. 18/2006 Sb.m.s.*“, která pro Českou republiku vstoupila v platnost 26. ledna 2006. Z důvodové zprávy dále jasně vyplývá, že navrhovaná novela zákona si klade za cíl přijetí opatření na identifikaci a odhalení finančních prostředků „*použitých anebo určených na účely spáchání teroristických činů touto úmluvou vymezených*“. Tyto účely tedy důvodová zpráva jednoznačně označuje za vůdčí princip navrhované novelizace.
2. Z tohoto důvodu se jeví jako zcela přirozené a odpovídající záměru předkladatele návrhu novely, aby i žádosti o poskytování zpráv, které jsou předmětem bankovního tajemství, bylo věcně ohraničeno účelem plnění konkrétního úkolu dané zpravodajské služby v oblasti potlačování financování terorismu.
3. Jedná se tak v podstatě pouze o zpřesnění záměru předkladatele novely, který jednoznačně formuloval v důvodové zprávě.

K návrhu změn v ustanovení § 11a zákona o zpravodajských službách

1. Navrhovaná právní úprava představuje zásadní průlom do ochrany údajů spadajících do rámce bankovního tajemství. Jedná se tedy o další omezení soukromí fyzických i právnických osob, přičemž zároveň platí, že ochrana bankovního tajemství je jedním ze základních pilířů důvěry veřejnosti k bankovnímu sektoru vůbec.
2. Z důvodové zprávy zpracované předkladatelem navrhované novely vyplývá (str. 48), že navrhovaná novelizace ustanovení §38 odst. 3 písm. j) zákona o bankách „*sleduje zejména splnění závazku plynoucího z Mezinárodní úmluvy o potlačování finančního terorismu, která byla vyhlášena pod č. 18/2006 Sb.m.s.*“, která pro Českou republiku vstoupila v platnost 26. ledna 2006. Z důvodové zprávy dále jasně vyplývá, že navrhovaná novela zákona si klade za cíl přijetí opatření na identifikaci a odhalení finančních prostředků „*použitých anebo určených na účely spáchání teroristických činů touto úmluvou vymezených*“. Tyto účely tedy důvodová zpráva jednoznačně označuje za vůdčí princip navrhované novelizace.
3. Z tohoto důvodu se jeví jako zcela přirozené a odpovídající záměru předkladatele návrhu novely, aby i žádosti o poskytování zpráv, které jsou předmětem bankovního tajemství, bylo věcně ohraničeno účelem plnění konkrétního úkolu dané zpravodajské služby v oblasti potlačování financování terorismu.
4. Záměrem navrhovaných změn není zamezit přístup zpravodajských služeb k informacím o záležitostech týkajících se klientů bank, které jsou předmětem

bankovního tajemství, nýbrž zpřesnění zákonného procesního postupu, který vede k získání těchto informací zpravodajskými službami, a zejména posílení právní jistoty subjektů, které mají předmětné informace poskytovat.

5. Z výše uvedených důvodů se navrhuje, aby zpravodajská služba při podání žádosti o předchozí povolení k poskytování (získávání) zprávy, resp. zpráv, které jsou předmětem bankovního tajemství, byla povinna dostatečně identifikovat osobu (právníckou či fyzickou) dostatečně tak, aby soudce rozhodující o souhlasu, ale následně i sama dožádaná instituce, byla s to tuto osobu jednoznačně ztotožnit.
6. S ohledem na jistě široké spektrum situací, za kterých zpravodajská služba překročí k podání žádosti o souhlas podle ustanovení § 11a odst. 2, se jeví jako vhodnější nespecifikovat zákonem používaný pojem „základní identifikační údaje“ taxativním ani demonstrativním výčtem těchto údajů, nicméně je vhodné vymezit uvedený pojem (který jinak zákon o bankách, ani zákon o zpravodajských službách nedefinuje) tak, že se musí jednat o identifikační údaje, pomocí kterých bude moci dožádaný subjekt prověřovanou osobu jednoznačně ztotožnit. To je zcela zásadní princip, jehož odmítnutí by vedlo k prolomení bankovního tajemství vůči širšímu okruhu osob, než je to pro práci zpravodajských služeb potřebné (dožádané instituce by např. musely zveřejnit údaje o více osobách se stejně znějícím jménem, resp. obchodní firmou, neboť by na základě dožádání nebyly s to zjistit, kterého konkrétního klienta se žádost ve skutečnosti týká).
7. V zájmu přehlednosti a srozumitelnosti textu se dále navrhuje zavedení legislativní zkratky „základní identifikační údaje“, a to pro „základní identifikační údaje, na jejichž základě lze klienta jednoznačně ztotožnit“.
8. Záměrem změny navrhované v textu ustanovení § 11a odst. 5 je postavit najisto, že zpravodajská služba je povinna doručit dožádanému subjektu nejen vlastní písemnou žádost o poskytnutí zprávy, ale současně s ní i výpis z rozhodnutí soudce (předsedy senátu Vrchního soudu v Praze). Zároveň se v ustanovení § 11a odst. 5 navrhuje, aby tento výpis z rozhodnutí soudce byl dožádané instituci předložen v listinné podobě buď v originále v podobě úředně ověřené kopie. To je nezbytné proto, aby si dožádaný subjekt mohl ověřit, že rozhodnutí soudce podle § 11a odst. 2 bylo skutečně vydáno, ale také – pro případ, že by zpravodajská služba tento výpis z rozhodnutí soudce nejdříve dožádanému subjektu zaslal v kopii (např. do datové schránky) – aby si dožádaný subjekt mohl ověřit shodu tohoto výpisu z rozhodnutí soudce s originálem, popř. úředně ověřenou kopií originálu.

Dopady na státní rozpočet

Neutrální.

Nepřijetí by znamenalo

Prolamování bankovního tajemství nad míru nezbytně nutnou pro plnění zákonných úkolů zpravodajských služeb a průtahy v poskytování vyžadovaných zpráv, pokud by nebyla stanovena povinnost zpravodajské služby dostatečně identifikovat prověřovanou osobu.

K návrhu novely zákona č. 154/1994 Sb., o Bezpečnostní informační službě, ve znění pozdějších předpisů a k návrhu novely zákona č. 289/2005 Sb., o Vojenském zpravodajství, ve znění pozdějších předpisů

1. Předkladatel novely zákona o zpravodajských službách v důvodové zprávě (str. 47) argumentuje tím, že vzorem navrženého procesního postupu v ustanovení § 11a zákona o zpravodajských službách je úprava použití zpravodajské techniky podle zákona č. 154/1994 Sb., o Bezpečnostní informační službě, a podle zákona č. 289/2005 Sb., o Vojenském zpravodajství s tím, že „*právní úkony, jimiž zpravodajské služby zasahují do základních lidských práv a svobod, budou upraveny podle jednotného schématu*“.
2. S tímto názorem lze souhlasit, nicméně pokud se má právní úprava takových právních úkonů skutečně zpracovat podle jednotného schématu je nezbytné, aby činnosti zpravodajských služeb předvídané v ustanovení navrhovaného § 11a zákona o zpravodajských službách podléhaly také obdobnému kontrolnímu mechanismu, jako je tomu v případě použití zpravodajské techniky.
3. Z uvedeného důvodu se navrhuje systémové doplnění zákonů o Bezpečnostní informační službě a o Vojenském zpravodajství tak, že tyto zpravodajské služby budou povinny informovat příslušné kontrolní orgány o počtu případů, ve kterých byla podána žádost o poskytnutí zprávy bankou nebo pobočkou zahraniční banky o záležitostech týkajících se klienta, které jsou předmětem bankovního tajemství, resp. podávat těmto kontrolním orgánům zprávu o využívání žádostí o poskytnutí zprávy bankou nebo pobočkou zahraniční banky o záležitostech týkajících se klienta, které jsou předmětem bankovního tajemství a to pouze ve věcech a případech, ve kterých daná zpravodajská služba svou činnost již ukončila.

Dopady na státní rozpočet

Neutrální

Nepřijetí by znamenalo

Nesystémové a nedůvodné vynětí určitého okruhu právních úkonů zpravodajských služeb, jimiž zpravodajské služby zasahují do základních lidských práv a svobod.

V Praze dne 13. 3. 2012

Pavel Bém

